

Välståndsnämnden	§ 119	11.11.2020
Nämnden för fostran och bildning	§ 95	25.11.2020

Lovisa stads principer för offentlig konst som placeras utomhus

999/12.03.03/2020

VFN § 119

Beredning: chefen för kultur- och fritidsväsendet Leif Eriksson, tfn 040 568 4138, utbildningschef Timo Tenhunen, tfn 040 055 5332, museiintendent Ulrika Rosendahl, tfn 040 587 4825, bibliotekschef Tapani Häkkinen, tfn 040 778 6385, bildkonstnär Inari Porkka, infrastrukturchef Markus Lindroos, tfn 050 382 7550, stadsarkitekt Maarja Mäntysaari, tfn 044 055 5403, direktören för centralen för bildning och välfärd Kirsi Kinnunen tfn 0440 555 250.

Lovisa stad erbjuder då och då konst för att placeras ut i offentliga lokaler. Mottagning av ett verk, såsom också systematiskt och långsiktigt underhåll av verket, kräver mycket arbete. Det är viktigt att skapa principer för offentlig konst som motsvarar stadens strategi och som tillämpas på verk som placeras såväl utomhus som inomhus. Stadens interna principer och roller ska vara klara och motsvara branschens rekommendationer. Det lönar sig att på ett omfattande sätt utnyttja kulturens och konstens synvinkel i hela stadens utveckling och tväradministrativa samarbete.

Med offentlig konst avses konst som har skapats för en bebyggd offentlig eller halvoffentlig miljö och som vanligtvis är tillgänglig för allmänheten. Den offentliga konsten ökar för sin del stadens attraktions- och kvarhållningskraft och förbättrar värdet på och identiteten för byggnader, lokaler och områden. Utmaningar för den offentliga konsten är bland annat brister på professionellt beslutsfattande, osäkerhet om arbetsfördelning, konstens hållbarhet i miljön, underhålls- och reparationskostnader samt möjliga estetiska tvister och ändringar i smaken över tiden.

I Lovisa stad förvaltar museiväsendet den offentliga konsten som placeras inomhus. Museiintendenten beslutar enligt förvaltningsstadgan om den konst som placeras inomhus i staden och som samtidigt tas in i museets samlingar. Samlingarna består av föremåls-, foto- och konstsamlingar. Utöver i museet finns verk utställda i stadens olika fastigheter. Verken i stadens konstsamling har ofta någon koppling till Lovisa. Museets samlingspolitiska program färdigställs under 2021, och i programmet definieras principerna för utökande av konstsamlingarna.

Till Lovisa stads konstsamling ska i framtiden fogas också konstverken på offentliga platser, det vill säga skulpturer och minnesmärken. Då är dokumentation över verken och deras uppgifter sparade i samlingsförvaltningssystemet. Infrastrukturchefen svarar för underhållet av den konst som placeras utomhus i staden.

Välståndsnämnden	§ 119	11.11.2020
Nämnden för fostran och bildning	§ 95	25.11.2020

Principerna för offentlig konst behövs så att konsten (som omfattar bland annat stadens konstförvärv samt deponeringar och donationer som erbjuds staden) systematiskt integreras i planeringen, genomförandet och beslutsfattandet i staden. I praktiken kan detta innebära till exempel förhandlingar om hur ett konstverk smidigt och kostnadseffektivt skapas och ställs ut som en del av stadens planerings- och byggnadsprojekt. Tillståndsprinciperna för konstverk ska vara desamma för alla förvaltningsområden.

Tillståndsprinciperna är följande:

1. Konstverk klassificeras som permanenta och tillfälliga konstverk.
2. Det permanenta konstverket bildar en harmonisk och intressant helhet även på lång sikt. Det permanenta konstverket är en permanent del av miljön. Det ska tåla tidens tand och vara av konstnärlig kvalitet sådant som är relevant också om årtionden. Konstverket ska också tåla till exempel väder och vandalism. Därför är det motiverat att permanenta verk alltid skapas av professionella konstnärer så att man kan vara säker på konstverkens konstnärliga och tekniska kvalitet. Konstverk som permanent utställs i stadsrummet går igenom en noggrannare granskning än tillfälliga konstverk.
3. Tyngdpunkterna för de permanenta konstverken är konstverkets höga konstnärliga kvalitet, koppling till Lovisa och tredimensionell konst.
4. Ett tillfälligt konstverk kan skapas och ställas ut med lätta och enhetliga tillståndsprinciper. Utgångspunkten för skapandet och utställandet av ett tillfälligt konstverk är att miljön återställs i ursprungligt skick enligt en överenskommen tidtabell efter den tid då konstverket är utställt löper ut. Tillfälligheten betyder att man har kommit överens om en tidpunkt och praktiska arrangemang för när konstverket ska avlägsnas innan konstverket skapats och ställts ut. Tillfällig konst möjliggör mångsidiga konstformer i offentliga rum.
5. Ett deponerat verk klassificeras som tillfälligt konstverk. Deponeraren ansvarar för transporten av verket och de kostnader som anknyter till transporten samt för försäkringar.
6. Vid behov ska man anvisa en plats där konstverket kan placeras som uppfyller tekniska och andra krav.
7. Innan tillståndet beviljas, ska man åtminstone uppvisa en skiss till konstverket och var konstverket ska placeras.
8. Man ska i god tid innan ärendet behandlas begära behövliga utlåtanden som anknyter till konstverket och var konstverket ska placeras. Man ska begära utlåtandena till exempel av Östra Nylands regionala ansvarsmuseum.
9. Förvärv som avviker från det ovannämnda kan göras endast i undantagsfall.
10. Om områden eller byggnader har kulturarvsvärden, ska man överväga konstprojekt särskilt noga.
11. Konstverket uppfyller förutsättningarna för god smak.
12. Vid förvärv av konstverk ska man iaktta stor försiktighet om

Välfärdsnämnden	§ 119	11.11.2020
Nämnden för fostran och bildning	§ 95	25.11.2020

- familjemedlemmar till förvaltningsorganets eller stadens anställda eller andra personer som står i nära kontakt med de anställda erbjuder föremål som donation, för försäljning eller mot skattelindringar.
13. Centralen för näringsliv och infrastruktur ansvarar för systematiskt och långsiktigt underhåll av de konstverk som placerats utomhus. Infrastrukturchefen ansvarar för praxisen.
  14. Centralen för bildning och välfärd ansvarar för systematiskt och långsiktigt underhåll av de konstverk som placerats inomhus. Museiintendenten ansvarar för praxisen.
  15. Vad gäller placering av permanent konst, godkänner stadsarkitekten planer för parker, aktivitetsplatser och grönområden och översiktsplaner för miljöbyggande samt ger utlåtanden bland annat om planärenden och lämpligheten i fråga om stadsbild och kulturmiljö. Väsentligt på detaljplanområden är förhållandet till planens anvisningar och bestämmelser.
  16. Efter undertecknandet av mottagningsavtalet för konstverket övergår förvaltnings- och äganderätten till de i avtalet nämnda konstobjekten omedelbart till staden. Efter undertecknandet av mottagningsavtalet har staden rätt att avlägsna, låna ut, ställa ut och på annat sätt hantera konstobjekten på det sätt som motsvarar stadens eget samlingsprogram och museibranschens normer för värdeklassificering.

Anvisningar för att placera ett tillfälligt konstverk på en offentlig utomhusplats i Lovisa

- Man ska uppvisa till exempel en skiss till eller en illustration av konstverket när man söker ett tillstånd. Konstverkets karaktär ska framgå av skissen eller illustrationen.
- Man ska anvisa en exakt plats där man planerar att placera konstverket. Man ska gärna markera platsen på kartan.
- Man ska komma överens om de tidpunkter då konstverket ställs ut och avlägsnas före placeringen av konstverket. Den som placerar ut konstverket svarar för att det avlägsnas i tid.
- Konstverket ska fästas omsorgsfullt så att verket inte kan falla eller lossna på grund av väder. Konstverket eller dess fästansordningar får inte skada miljön, byggnader, egendom eller människor. Den som placerar ut konstverket svarar för den skada som konstverket orsakat.
- Den som placerar ut konstverket svarar för att miljön återställs i ursprungligt skick efter att konstverket avlägsnats.
- Konstverket får inte medföra någon olägenhet för trafiken. Konstverket som placeras ut på väggkanten ska stå minst på 1 meters avstånd från vägrenen. Konstverket som placeras ut på väggkanten får inte vara i fråga om till exempel form eller färg sådant att man kan

Välfrärdsnämnden	§ 119	11.11.2020
Nämnden för fostran och bildning	§ 95	25.11.2020

---

förväxla det med trafikmärken.

- Konstverket ska uppfylla förutsättningarna för god smak.

Enligt den förnyade lagen om kommunernas kulturverksamhet (2019/166; 3 § Kommunens uppgifter) fogas främjandet av offentlig konst till uppgifterna för ordnandet av kommunens kulturverksamhet. Målet för planeringen av områdesplaneringen enligt markanvändnings- och bygglagen (1999/132) är att främja en god, hälsosam, trygg och trivsamt livsmiljö som även är estetiskt balanserad och socialt fungerande och som tjänar användarnas behov.

För att främja offentlig konst inrättas det en arbetsgrupp för offentlig konst som består av museiintendenten, chefen för kultur- och fritidsväsendet, bibliotekschefen, infrastrukturchefen, stadsarkitekten, stadsträdgårdsmästaren och direktören för centralen för bildning och välfärd. Gruppens mest centrala uppgift är att ta hand om beredningen och genomförandet av de ärenden som anknyter till offentlig konst för Lovisa stad. Museiintendenten är sekreterare och sammankallare för arbetsgruppen. Ungdomsfullmäktige, rådet för personer med funktionsnedsättning och äldrerådet och stadens andra organ kan utse sina representanter till arbetsgruppen, och arbetsgruppen sammankallar vid behov sakkunniga inom olika branscher. Arbetsgruppen hör kommuninvånarna och vid behov sakkunniga inom branschen då offentlig konst väljs.

Föredragning: direktören för centralen för bildning och välfärd Kirsi Kinnunen, tfn 0440 555 250.

Förslag:

Välfrärdsnämnden beslutar

a) att välfrärdsnämnden främjar och övervakar att Lovisa stads principer för offentlig konst förverkligas i enlighet med det som anförts ovan.

b) att arbetsgruppen för offentlig konst vid behov sammanträder med den sammansättning som ärendet kräver

c) att man följer de ovannämnda principerna för offentlig konst när man skaffar sådan konst och när man mottar sådana konstverksdonationer som placeras utomhus

d) delge stadsstyrelsen och stadens övriga organ ärendet

e) förutsätta att en del av anslaget för offentliga byggnadsprojekt används för offentlig konst.

Behandling:

Li-Lo Söderholm föreslog:

Att på svenska använda ordet temporär istället för tillfällig.

Första meningen i tillståndsprinciperna borde på svenska lyda: Konstverk

Välfärdsnämnden	§ 119	11.11.2020
Nämnden för fostran och bildning	§ 95	25.11.2020

---

klassificeras som permanenta eller temporära.

Söderholm föreslog att ordet man byts ut mot staden så att passiv form undviks på svenska.

Erika Kähärä föreslog att även aktiv form används på finska så att "kaupunki tekee".

Söderholm föreslog att punkt 12 skall lyda på följande sätt:

Vid förvärv av konstverk skall beslutsfattaren följa god etik och moral, speciellt gällande misstanke om att någon kan anses erhålla en fördel genom förvärvandet, köpet, donationen eller deponeringen.

Beslut: Förslaget godkändes med nämnda tekniska korrigeringar i språket.

NFB § 95

Förslag: Nämnden för fostran och bildning antecknar ärendet för kännedom.

Behandling:

Ledamot Thomas Rosenberg framförde understödd av Kristian Willner och Laura Hyppölä följande ändringsförslag.

”Nämnden för fostran och bildning antecknar ärendet för kännedom. Nämnden anser emellertid att man ur principerna borde avlägsna kraven ifråga om en Lovisa-koppling och god smak.”

På förslag av ordförande förrättades omröstning genom namnupprop så att de som understöder utgångsförslaget röstar "ja" och de som understöder Thomas Rosenbergs förslag röstar "nej".

I omröstningen fick utgångsförslaget 1 röst (Anne Sokka-Tuomala) och Thomas Rosenbergs förslag 8 röster (Marina Bäcklund, Daniel Hannus, Antti Hovi, Marjo Vuokko, Laura Hyppölä, Thomas Rosenberg, Kristian Willner ja Jonna Hinttaniemi).

Beslut: Beslut efter omröstning i enlighet med Thomas Rosenbergs ändringsförslag.
